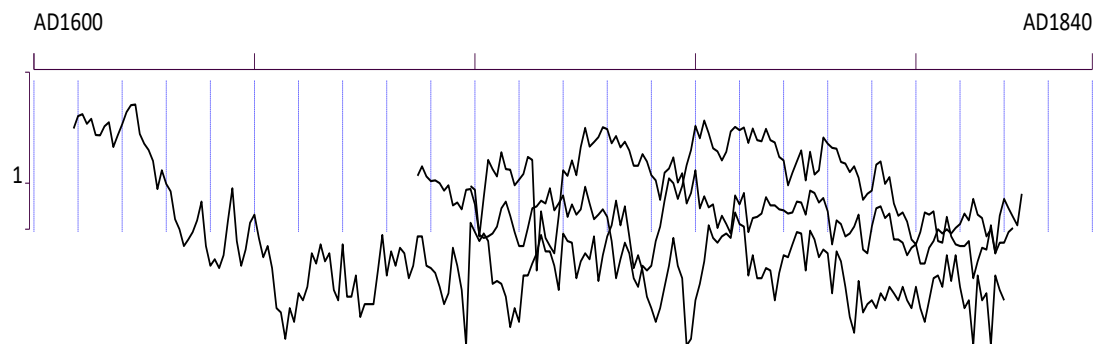

Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra bygning, Merdø 98, Merdø, Arendal kommune, Agder fylke, Norge

NNU Rapport 44 – 2024

Claudia Baittinger og Niels Bonde

Årringskurver der indgår i middelkurven n504m001 i syncron position

Dendrokronologi

Nationalmuseet
Miljøarkæologi og Materialeforskning

Norge

Agder

Merdø

'Merdø 98'

Arendal kommune

Gnr/Bnr: 209/17

Koordinater: 58.4262844 N, 8.7987078 E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Indsendt af Agder fylkeskommune og Nationalmuseet

Prøver er udtaget af Rolf Einar Huus, Byggeskikksenteret i Flekkefjord, Agder fylkeskommune

Undersøgt af: Niels Bonde og Claudia Baittinger

NNU j. nr.: A9830, august/september 2024.

Der er tidligere udført årringsundersøgelser på prøver udtaget fra bygninger med samme *Gårdsnummer* (se rapport NNU 40-2024 og 43-2024).

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm. Rapporten kan endvidere lastes ned fra hjemmesiden www.nnuweb.dk, under Dendrokronologi, Se endvidere Fylkeskonservatorens oversigt over dendrokronologiske undersøgelser <https://agderfk.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4426ccc94a764da08c59a313aff22b29>

'Merdø 98 hus'

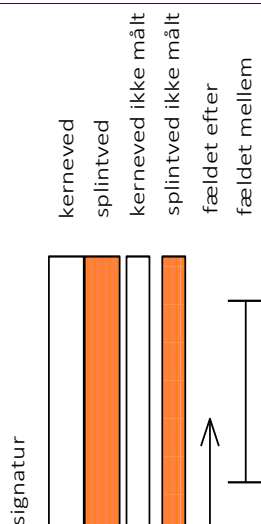
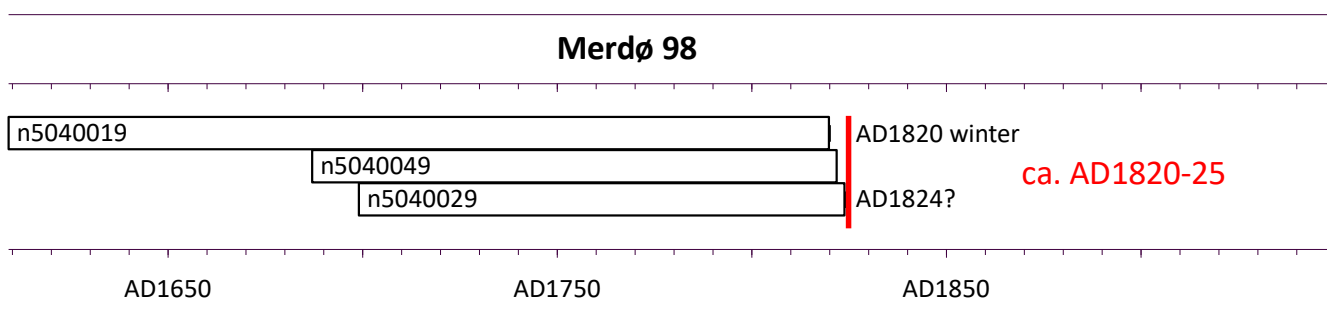
I alt er fire prøver af fyrretræ (*Pinus sylvestris*) fra fire tømmerstykker undersøgt (se vedhæftede feltrapport). Alle udtaget som sektorer (med fain (værktøj)).

Der er konstateret splintved på én prøve, to prøver har formentlig "waldkante" (træets sidst dannede åring) bevaret.

Antal årringe i prøverne varierer mellem 122 og 216.

For statistiske værdier / beskrivelse med mere vedrørende de enkelte prøver, se katalog.

Tre prøver er dateret.

Dateringsdiagram som angiver årringskurvernes indplacering på en tidsskala. Hvert rektangel repræsenterer en årringskurve. Den røde signatur er en **tolkning**, der angiver det formodede fældningstidspunkt for træerne, som de daterede prøver stammer fra.

Undersøgelsen viser, at de tre daterede prøver stammer fra træer, der er fældet i begyndelsen af det 19. århundrede. Sandsynligvis omkring AD1820-25.

Årringskurverne for de tre daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve n504m001 på 216 år, som dækker perioden AD1609 – 1824.

Kryds-datering absolut

Årringskurverne er søgt dateret ved hjælp af relevante grund - og referencekurver for fyrretræ fra det sydlige Norge. (se tabel)

Referencer:

For *t*-værdi:

Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne grund- og referencekurver, anvendt kurver, som er stillet til rådighed af NTNU Vitenskapsmuseet Nasjonallaboratoriene for datering, Trondheim.

kurver	-	-	N504m001	
-	start	dates	AD1609	
-	dates	end	AD1824	
aam01	AD1243	AD1744	1.09	N Aust Agder indenlands
aam02	AD1487	AD1837	6.02	N Aust Agder kystnær
N Aaseral NB02	AD1223	AD1857	2.24	N VA Aaseral 113 timber
VA_2011_3	AD1223	AD1879	4.73	N Vest-Agder med Aaseral
VAuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	4.97	N Vest-Agder uden Aaseral

Tabel: Absolut datering. *t*-værdier for kryds-datering med grund- og referencekurver.
For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

Beregning af middelkurve

Mean sequence - n504m001

Dated AD1609 to AD1824

Contains the following files

n5040019.d dated AD1609 to AD1820 of type R 0 W

n5040029.d dated AD1699 to AD1824 of type R 0 !

n5040049.d dated AD1687 to AD1822 of type R 0 N

Katalog over undersøgte prøver

n5040019

A9830 Merdø 98 omfar 5 pr 1

Raw Ring-width PISY data of 212 years length

Dated AD1609 to AD1820

0 sapwood rings and winter bark surface

Average ring width 50.62 Sensitivity 0.27

Interpretation:AD1820 winter

n5040029

A9830 Merdø 98 omfar 6 pr 2

Raw Ring-width PISY data of 126 years length

Dated AD1699 to AD1824

0 sapwood rings and possible bark surface

Average ring width 86.36 Sensitivity 0.20

Interpretation: AD1824?

n5040039

A9830 Merdø 98 omfar 7 pr 3

Raw Ring-width PISY data of 122 years length

Undated; relative dates - 1 to 122

41 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 74.14 Sensitivity 0.20

n5040049

A9830 Merdø 98 omfar 8 pr 4

Raw Ring-width PISY data of 136 years length

Dated AD1687 to AD1822

0 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 94.24 Sensitivity 0.17

Interpretation: ca. AD1822-25

FELTRAPPORT
BYGNINGSVERN I AGDER

Dendrokronologisk objekt:	Merdø 98 06-2023REH
Fylke:	Agder
Kommune:	Arendal
Gnr/Bnr:	209/17
Prøvene tatt av:	Rolf Einar Huus
Dato for prøvetaking:	12.12.2022
Koordinater	

Prøve Nr:	Etg / ev del av hus	Rom/Bygn del.	Del.	Sted på del.	Bark. Bast Ja/Nei	Be- arb. Ja/Nei.	Kommentar.
1	1	Omfar 5		Endeved av stokk med dør se skisse		nei	Prøver uttatt med fain
2	1	Omfar 6				Nei	
3	1	Omfar 7				nei	
4	1	Omfar 8				nei	
5							

4 prøver uttatt med fain i dørkarm/enden avstokker

